

Секція Право	
УДК 343.137.5:343.144	
Дата першого надходження статті до видання	2026-02-02
Дата прийняття статті до друку після рецензування	2026-02-15
Дата публікації/оприлюднення	2026-02-26

«Зелена кімната» як гарантія дотримання найкращих інтересів дитини у кримінальному провадженні

Христина Скрипець

асистент кафедри міжнародного та кримінального права
Навчально-наукового інституту права,
психології та інноваційної освіти
Національного університету «Львівська політехніка»
ORCID: 0009-0005-0263-5872

Анастасія Ярунів

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Навчально-наукового інституту права,
психології та інноваційної освіти
Національного університету «Львівська політехніка»
ORCID: 0009-0000-8669-4119

Анотація. У статті досліджується значення принципу забезпечення найкращих інтересів дитини у кримінальному провадженні як одного з ключових стандартів сучасного правосуддя, орієнтованого на захист прав і свобод людини. Особлива увага приділяється ролі спеціальної методики «Зеленої кімнати» як ефективного інструменту реалізації цього принципу під час здійснення процесуальних дій за участю дітей. Проаналізовано міжнародні та національні стандарти захисту прав дітей, зокрема положення Конвенції ООН про права дитини, практику Європейського суду з прав людини, а також відповідні норми українського законодавства. Узагальнено наукові підходи до тлумачення принципу найкращих інтересів дитини та визначено його місце у системі засад кримінального процесу.

Розкрито сутність, завдання та організаційно-правові особливості функціонування «зелених кімнат» як спеціально облаштованих приміщень, що забезпечують комфортне, безпечне та недискримінаційне середовище для спілкування з дитиною. Охарактеризовано основні методи роботи з дітьми під час опитування, акцентовано увагу на ролі психолога як обов'язкового учасника таких процесуальних дій, а також на значенні використання сучасних технічних засобів фіксації інформації для мінімізації повторної травматизації дитини. Досліджено сучасний стан впровадження методики «Зеленої кімнати» в Україні, виявлено проблеми нормативного регулювання, матеріально-технічного забезпечення та підготовки фахівців.

Окреслено перспективні напрями вдосконалення цієї практики, зокрема необхідність уніфікації стандартів, підвищення кваліфікації спеціалістів та розширення мережі таких приміщень. Зроблено висновок про важливість подальшого розвитку методики «Зеленої кімнати» для забезпечення гуманізації кримінального процесу, підвищення ефективності правосуддя та формування системи, дружньої до дитини, що відповідає міжнародним стандартам.

Ключові слова: права дитини; найкращі інтереси дитини; кримінальне провадження; правосуддя, дружнє до дитини; методика «Зеленої кімнати»; опитування дітей; ювенальна юстиція; психологічний захист дитини.

«Green Room» as a guarantee of compliance with the best interests of the child in criminal proceedings

Khrystyna SKRYPETS

Assistant of the Department of International
and Criminal Law Educational
and Scientific Institute of Law,
Psychology and Innovative Education
Lviv Polytechnic National University
ORCID: 0009-0005-0263-5872

Anastasiia YARUNIV

Bachelor's Degree Student Educational
and Scientific Institute of Law,
Psychology and Innovative Education Lviv Polytechnic
National University
ORCID: 0009-0000-8669-4119

Abstract. This article examines the significance of the principle of ensuring the best interests of the child in criminal proceedings as one of the key standards of modern justice focused on the protection of human rights and freedoms. Particular attention is paid to the role of the «Green Room» methodology as an effective tool for implementing this principle during procedural actions involving children. International and national standards for the protection of children's rights are analyzed, including the provisions of the UN Convention on the Rights of the Child, the case law of the European Court of Human Rights, and relevant provisions of Ukrainian legislation. Scientific approaches to interpreting the principle of the best interests of the child are summarized, and its place within the framework of criminal procedure is defined.

The article examines the nature, objectives, and organizational and legal aspects of «green rooms» – specially equipped spaces designed to provide a comfortable, safe, and non-discriminatory environment for interacting with children. The main methods of working with children during questioning are described, with emphasis placed on the role of the psychologist as a mandatory participant in such procedural actions, as well as on the importance of using modern technical means of recording information to minimize the child's re-traumatization. The current state of implementation of the «Green Room» methodology in Ukraine is examined, and issues related to regulatory framework, logistical support, and specialist training are identified.

Promising areas for improving this practice have been identified, including the need to standardize procedures, provide professional development for specialists, and expand the network of such facilities. It was concluded that further development of the «Green Room» methodology is essential to ensure the humanization of the criminal justice process, improve the efficiency of justice, and establish a child-friendly system that meets international standards.

Keywords: children's rights; the best interests of the child; criminal proceedings; child-friendly justice; the «Green Room» approach; interviewing children; juvenile justice; psychological protection of children.

Вступ

Постановка проблеми. Забезпечення прав і свобод дитини є одним із ключових завдань сучасної правової держави, особливо у сфері кримінального провадження, де дитина може виступати потерпілою, свідком або іншим учасником процесу. Особливості дитячої психіки та підвищена вразливість неповнолітніх потребують застосування спеціальних процедур та підходів, спрямованих на мінімізацію психологічного навантаження під час проведення слідчих та судових дій. Одним із ефективних інструментів реалізації принципу найкращих інтересів дитини є використання методики «Зеленої кімнати», що передбачає проведення опитування дитини у спеціально облаштованому, комфортному та безпечному середовищі. Водночас в Україні практика застосування цієї методики ще не набула повноцінного системного характеру. Так, у багатьох регіонах відсутні належні умови для її використання, спостерігається нестача підготовлених фахівців, а також недосконалість нормативного регулювання. У зв'язку із цим дослідження ролі та значення «зелених кімнат» як гарантії забезпечення найкращих інтересів дитини у кримінальному провадженні набуває особливої актуальності.

Мета дослідження. Метою статті є аналіз принципу забезпечення найкращих інтересів дитини у кримінальному провадженні та визначення ролі методики «Зеленої кімнати» як інструменту реалізації прав дитини, а також оцінка сучасного стану її впровадження в Україні та формулювання пропозицій щодо вдосконалення практики її застосування.

Стан опрацювання проблематики. Питання забезпечення прав дитини у сфері кримінальної юстиції та реалізації принципу найкращих інтересів дитини є предметом наукових досліджень як зарубіжних, так і вітчизняних учених. У науковій літературі наголошується на необхідності застосування спеціальних методик роботи з дітьми під час кримінального провадження, серед яких важливе місце посідає методика «Зеленої кімнати». Водночас, попри наявність окремих досліджень у цій сфері, питання ефективного впровадження та функціонування «зелених кімнат» в Україні потребує подальшого комплексного наукового аналізу, особливо з огляду на сучасні тенденції розвитку правосуддя, дружнього до дитини.

Виклад основного матеріалу. Забезпечення прав та свобод дитини є одним із ключових пріоритетів сучасної правової держави. Особливого значення це питання набуває у сфері кримінального провадження, де дитина може виступати як потерпілою особою, так і свідком або навіть учасником подій, що мають травматичний характер. У таких випадках держава повинна не лише встановити істину у справі, але й також забезпечити максимальний захист психічного та емоційного стану дитини. Саме тому важливим принципом міжнародного та національного права є, власне, принцип забезпечення найкращих інтересів дитини, який має бути визначальним при прийнятті будь-яких рішень щодо неповнолітніх.

Права та свободи дитини під час здійснення правосуддя законодавчо закріплює комплекс як міжнародних, так і національних нормативно-правових актів. Зокрема до важливого міжнародного джерела слід віднести Конвенцію ООН про права дитини 1989 року, у ст. 40 якої зокрема закріплюється, що Держави-учасниці визнають право кожної дитини, яка, як вважається, порушила кримінальне законодавство, звинувачується або визнається винною у його порушенні, на таке поведіння, що сприяє розвитку у дитини почуття гідності та значущості, зміцнює у ній повагу до прав людини й основних свобод інших та при якому враховуються вік дитини і бажаність сприяння її реінтеграції та виконання нею корисної ролі в суспільстві. З цією метою та беручи до уваги відповідні положення міжнародних документів, Держави-учасниці, зокрема, забезпечують, щоб кожна дитина, яка, як вважається, порушила кримінальне законодавство чи звинувачується у його порушенні, мала принаймні такі гарантії: 1) презумпцію

невинуватості, поки її вина не буде доведена згідно із законом; 2) негайне та безпосереднє інформування її про звинувачення проти неї, а у випадку необхідності, через її батьків чи законних опікунів, та одержання правової й іншої необхідної допомоги при підготовці та здійсненні свого захисту; 3) невідкладне прийняття рішення із розглядуваного питання компетентним, незалежним і безстороннім органом чи судовим органом у ході справедливого слухання згідно із законом у присутності адвоката чи іншої відповідної особи і, якщо це не вважається таким, що суперечить найкращим інтересам дитини, зокрема, із урахуванням її віку чи становища її батьків або законних опікунів; 4) свобода від примусу щодо даваних свідчень чи визнання вини; вивчення показань свідків звинувачення або самостійно, або за допомогою інших осіб та забезпечення рівноправної участі свідків захисту та вивчення їх свідчень; 5) якщо вважається, що дитина порушила кримінальне законодавство, повторний розгляд вищим компетентним, незалежним і безстороннім органом чи судовим органом згідно із законом відповідного рішення та будь-яких вжитих у цьому зв'язку заходів; 6) безплатна допомога перекладача, якщо дитина не розуміє використовуваної мови чи не розмовляє нею; 7) повна повага її особистого життя на всіх стадіях розгляду [1].

Насамперед, пропонуємо з'ясувати, що, власне, охоплює поняття «найкращі інтереси дитини».

Важливу думку висловив Ніл Хейзел, відомий британський науковець у сфері ювенальної юстиції. Він зокрема зазначає, що принцип «дитина перш за все» – це не просто фраза, мантра чи філософія – це опублікований керівний принцип для молодіжної юстиції. По суті, це підсумовує наше сучасне розуміння правосуддя щодо молоді. І це розуміння суттєво просунулося за останні роки, зокрема допомагаючи дітям робити позитивний внесок у суспільство. Беручи за основу принцип «дитина перш за все» можна запобігти правопорушенням, які вчиняються неповнолітніми. Слід розуміти, що в Україні це зовсім новий принцип, який повинен також стати ядром подальшого розвитку ювенальної юстиції [4, с. 358].

Деякі науковці абсолютно справедливо вважають, що принцип якнайкращого забезпечення інтересів дитини має вагомий вплив на розвиток кримінального процесуального права. Важливо зазначити, що цей принцип є обов'язковим для врахування слідчими суддями та судом у кожному окремому випадку під час здійснення судового контролю за дотриманням прав особи під час досудового розслідування та судового провадження щодо неповнолітніх. Крім того, реалізація цього принципу у сфері кримінального провадження, проявляється під час здійснення судового контролю та передбачає не лише здійснення заходів щодо обов'язкового спеціального навчання слідчих суддів, що здійснюють судовий контроль під час проведення досудового розслідування у провадженнях щодо неповнолітніх та за участю неповнолітніх, а також використання спеціальних методик, зокрема таких, як «Зелена кімната», допит методом процесуального інтерв'ю, удосконалення кримінального процесуального законодавства у відповідній частині та впровадження системного оцінного та водночас індивідуального підходу до тлумачення тих правових норм, які можуть тлумачитись по-різному, з метою застосування того тлумачення, яке найкращим чином відповідає інтересам дитини [5, с. 403; 405].

Інші дослідники вважають, що принцип найкращих інтересів дитини слід розглядати та застосовувати у трьох аспектах: а) як суб'єктивне право дитини; б) як принцип тлумачення інших норм права; та в) як процесуальну норму. Так зокрема, у першому значенні досліджуваний принцип тлумачиться як право дитини на те, щоб під час оцінки різних інтересів визначалися та враховувалися насамперед її найкращі інтереси з метою ухвалення рішення з певного питання. Як засіб тлумачення полягає у тому, що якщо певна правова норма може по-різному тлумачитися, а відтак застосуванню підлягає те тлумачення, яке найкращим чином відповідає інтересам

дитини. Як процесуальна норма принцип найкращих інтересів дитини означає, що процес прийняття рішення має включати оцінку можливого впливу (позитивного або негативного) на відповідну дитину або групу дітей. Можна сказати, що це системний підхід, який дозволяє всебічно розтлумачити принцип найкращих інтересів дитини, у тому числі в кримінальному процесі [6, с. 97].

На нашу думку, поняття найкращих інтересів дитини охоплює собою комплекс умов, що забезпечують гармонійний фізичний, психологічний та соціальний розвиток дитини. У кримінальному провадженні це означає необхідність мінімізації негативного впливу слідчих та судових процедур на дитину, запобігання повторній травматизації, а також створення умов, у яких дитина зможе без страху та психологічного тиску повідомити важливу для правосуддя інформацію.

Так, традиційні форми допиту, що застосовуються до дорослих осіб, не завжди відповідають особливостям дитячої психіки. Формальна атмосфера правоохоронних органів, присутність великої кількості незнайомих людей, а інколи й необхідність неодноразово повторювати травматичні події можуть завдати дитині значної психологічної шкоди. Саме тому виникає потреба у створенні спеціальних підходів до роботи з дітьми у кримінальному провадженні.

Протягом останнього десятиліття проводилися наукові дослідження на тему надійності та достовірності свідчень дітей. Учені дійшли висновку, що діти можуть бути надійними свідками за умови професійного опитування та дружнього ставлення до дитини. Саме тому діти, котрі перебувають у конфлікті із законом (скоїли кримінальне правопорушення), і ті, що є в контакті із законом (стали жертвами або свідками кримінального правопорушення), потребують особливих, порівняно з дорослими, юридичних процедур, соціального супроводу, психологічної допомоги та реабілітаційних послуг. І саме такі процедури мають здійснюватися у спеціально обладнаних приміщеннях. Слід зазначити, що врахування потреб вищезазначених груп дітей є свідченням гуманності держави, виявом її соціального та правового характеру. Зважаючи на серйозну проблему психотравматизації дитини та важких наслідків для психічного та психологічного здоров'я в її подальшому житті, міжнародними правовими нормами впроваджено поняття *child-friendly justice* (правосуддя, дружнє до дітей). Однією із вимог якого є, власне, розробка та впровадження у практику стандартів проведення слідчих дій за участю дитини у справах щодо сексуального насильства та експлуатації, торгівлі дітьми, дитячої проституції та дитячої порнографії, у сприятливій, комфортній обстановці та у спеціально пристосованих для таких цілей приміщеннях, які отримали назву «Зелена кімната». Організація роботи здійснюється на основі індивідуального підходу до кожної дитини з урахуванням її віку і ступеня розвитку. Одну із найважливіших ролей при здійсненні опитування за методом «зеленої кімнати» відіграє психологічна спостережливість, емпатія, вміння налагодження контакту з дитиною – усе це висуває професійні вимоги до правників у розрізі оволодіння комунікативними навичками та знаннями з психології щодо роботи з дітьми та вміння створити дружній простір. Формула взаємодії для побудови контакту з дитиною розглядається за такими компонентами: безпечне місце, безпечний дорослий і, як результат, дитина у безпеці [7, с. 321-322].

Отже, одним із інструментів для ефективної роботи з дітьми у кримінальному провадженні є так звана «зелена кімната» – спеціально облаштований простір, призначений для проведення процесуальних дій із дітьми в умовах, максимально наближених до комфортного та безпечного середовища. Головною ідеєю цієї методики є створення атмосфери, у якій дитина почуватиметься спокійно та захищено, що сприяє більш відкритому спілкуванню і водночас допомагає уникнути психологічної травматизації.

Основне призначення «зеленої кімнати» полягає у створенні безпечного простору для отримання достовірних показань від дитини без порушення її прав та психологічного благополуччя. Серед ключових завдань цієї методики можна виділити: а) забезпечення дружнього та неформального середовища для спілкування; б) запобігання повторній травматизації; в) зменшення кількості допитів дитини; г) підвищення якості отриманої інформації; д) сприяння ефективній взаємодії між правоохоронцями та фахівцями у сфері дитячої психології.

Методи роботи у «зеленій кімнаті» базуються на принципах дитячої психології та спеціальних техніках інтерв'ювання. Зокрема, широко застосовуються методи вільної розповіді, використання ігрових елементів, малюнків або інших допоміжних засобів, які допомагають дитині висловлювати свої думки та переживання у зрозумілій для неї формі. Важливою умовою є також підготовка відповідних спеціалістів, які працюють з дітьми, адже саме їх професійні навички визначають ефективність такої методики.

«Зелена кімната» зазвичай складається із двох приміщень: безпосередньо кімнати для спілкування з дитиною та технічної кімнати для спостереження. Так, у першій перебуває дитина разом із підготовленим психологом або іншим спеціалістом, який проводить бесіду у формі, адаптованій до вікових та психологічних особливостей неповнолітнього. Друга кімната обладнана технічними засобами відео- та аудіофіксації, де можуть знаходитися слідчий, прокурор або інші учасники процесу, спостерігаючи за перебігом розмови. Такий підхід дозволяє зменшити психологічний тиск на дитину та водночас забезпечити фіксацію необхідної інформації для кримінального провадження.

В умовах сучасних судових та правоохоронних органах виникає потреба популяризації роботи та функціонування методики «Зелених кімнат», зокрема з метою захисту прав і свобод неповнолітніх, а також надання психологічних консультацій досудовому та судовому слідству. Власне, основними перевагами роботи психолога за методикою «Зеленої кімнати» є те, що батьки, адвокати та інші учасники процесу знаходяться окремо, а тобто дитина має вільний простір і може розказати ті відомості, які не може озвучити при батьках або сторонніх особах. Також, важливо зазначити, що у кризовій кімнаті ведеться аудіо- та відеофіксація, тобто ці матеріали залучаються до матеріалів кримінального провадження як доказ [10, с. 59].

Методика «Зеленої кімнати» протягом певного часу набула значного поширення у підрозділах ювенальної превенції поліції. Причиною поширення став прийнятий у 2012 році Наказ Міністерства внутрішніх справ від 19.12.2012 № 1176 [2] (на сьогодні втратив чинність), що передбачав використання методики «Зелена кімната» для проведення інтерв'ювання дитини, яка є потерпілою або свідком у кримінальному провадженні, в умовах, що мінімізують та не допускають повторної травматизації психіки дитини, з урахуванням її індивідуально-психологічних та психофізіологічних властивостей. Передбачалося, що ця методика застосовується до дітей віком від 4 до 14 років, а на розсуд слідчого чи суду – у віці від 14 до 16 років, які потерпіли внаслідок учинення кримінальних правопорушень проти статевої свободи і недоторканості, інших кримінальних правопорушень насильницького характеру або стали свідками таких кримінальних правопорушень [2].

Однак вже у 2017 році вищезгаданий наказ втратив чинність у зв'язку зі створенням підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України. Проте, оновлений Наказ Міністерства внутрішніх справ від 19.12.2017 № 1044 [3] вже не передбачає у собі положень про, вказану раніше, методику «Зеленої кімнати».

В Україні практика використання «зелених кімнат» поступово розвивається. Такі приміщення створюються у підрозділах Національної поліції, центрах соціальних служб, а також у деяких судових установах. Їх запровадження стає важливим кроком на шляху гуманізації кримінального процесу та наближення української системи правосуддя до

міжнародних стандартів захисту прав дитини, зокрема європейських. Разом із тим, на сьогодні ця практика ще не є повністю поширеною по всій території держави.

Станом на кінець 2024 року, в Україні вже відкрито 159 «зелених кімнат», призначених для опитування дітей, які стали жертвами чи свідками насильства. Окрім цього, за сприяння Представництва Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні у ході реалізації проєкту «Впровадження моделі Барнахус для захисту дітей, постраждалих від насильства» за участю ювенальної превенції вже відкрито 12 центрів захисту та соціально-психологічної підтримки у процесі правосуддя для дітей, які постраждали або стали свідками насильства [8].

На сьогодні Мін'юст розбудовує мережу «зелених кімнат» для захисту дітей у кримінальних провадженнях. Діти, які стали свідками кримінального правопорушення або постраждали від кримінальних дій, потребують особливо чутливого підходу, саме тому участь у слідчих діях може спричинити додаткову травму, тому Мін'юст впроваджує стандарти правосуддя, дружнього до дитини. Одним із ключових напрямів цієї роботи є створення мережі «зелених кімнат» у науково-дослідних установах судових експертиз Мін'юсту. Це спеціально облаштовані простори, де проводяться опитування дітей у комфортних і безпечних умовах, що дозволяють мінімізувати стрес і унеможливити повторну травматизацію. Ключову роль тут відіграє експерт-психолог: фахівець, який вмє спілкуватися із дітьми, ставити коректні запитання та оцінювати їхній емоційний стан. Отримана інформація допомагає слідчим і суду ухвалювати об'єктивні рішення. Опитування відбувається у кімнаті з відеоспостереженням. Слідчі спостерігають дистанційно і передають свої запитання психологу – без прямого контакту з дитиною. Це робить процес максимально безпечним. Інтер'єр кімнати нагадує ігрову: іграшки, розмальовки, кінетичний пісок – усе, аби дитина почувалася спокійно. Відтак, мережа «зелених кімнат» – це реальний крок до європейських стандартів правосуддя, яке піклується про найвразливіших [9].

Незважаючи на те, що в Україні створюються так звані «зелені кімнати», не всі вони функціонують належним чином. У багатьох регіонах відсутні належно обладнані приміщення або недостатньо підготовлені фахівці, що обмежує можливості застосування цієї методики. Часто ці приміщення не виконують своєї основної функції, тобто бути комфортним та безпечним місцем для дітей, які стали свідками чи потерпілими у кримінальних справах. Наприклад, іноді приміщення, призначені як «зелені кімнати», насправді слугують для зберігання речових доказів, або ж просто стоять закритими. Це, здебільшого, звичайні кімнати, де, окрім зелених стін і, можливо, кількох іграшок, немає спеціалізованого обладнання для відповідної роботи з дітьми. На противагу цьому, деякі працівники поліції, які спеціалізуються на роботі з дітьми, самі облаштовують свої кабінети так, щоб діти могли почуватися у них комфортніше. Однак, все ще незважаючи на спроби покращити умови перебування дітей у поліції, наразі маємо негативну загальну атмосферу, що сприяє гнітюче враження на дітей та їх психіку [4, с. 359].

На сьогоднішній день трансформація принципів роботи правоохоронних органів, зокрема поліції, щодо роботи з дітьми та підлітками, що постраждали від насильства, не відбулася у повній мірі, аби відповідати загальноєвропейським практикам. На жаль, інколи співробітниками поліції використовуються методи, що не враховують вікові та психологічні особливості, як тих дітей, які скоїли правопорушення, так і тих, що стали постраждалими або свідками правопорушення. Це, зі свого боку, травмує психіку дитини в ході слідчих та процесуальних дій та, відповідно, унеможлиблює отримання від неї необхідної інформації [7, с. 323].

З огляду на вищезазначене, важливим напрямом подальшого розвитку є удосконалення нормативного та організаційного забезпечення функціонування «зелених кімнат».

Передусім необхідно забезпечити їх створення у більшій кількості правоохоронних органів та судових установ, а також запровадити єдині стандарти їх облаштування та використання. Не менш важливою є системна підготовка спеціалістів, зокрема психологів, слідчих та прокурорів, які працюють із дітьми у межах кримінального провадження. Крім того, доцільним є розширення міжвідомчої співпраці між правоохоронними органами, соціальними службами та освітніми установами для комплексного захисту прав дитини.

Таким чином, методика «Зеленої кімнати» є важливим інструментом забезпечення найкращих інтересів дитини у кримінальному провадженні. Відтак її використання дозволяє поєднати потреби правосуддя із необхідністю збереження психологічного благополуччя неповнолітнього. Подальший розвиток цієї методики в Україні сприятиме формуванню більш гуманної та ефективної системи кримінальної юстиції, орієнтованої на захист прав і гідності кожної дитини.

Висновки. Забезпечення найкращих інтересів дитини є одним із ключових принципів сучасної системи кримінального правосуддя, що передбачає створення умов для максимально можливого захисту прав, свобод та психологічного благополуччя неповнолітніх. Особливого значення цей принцип набуває у випадках, коли дитина виступає потерпілою або свідком кримінального правопорушення, адже участь у процесуальних діях може спричинити додаткову психологічну травматизацію.

Одним із ефективних механізмів реалізації зазначеного принципу є застосування методики «Зеленої кімнати», яка зокрема передбачає проведення опитування дітей у спеціально облаштованих приміщеннях, що, у свою чергу, забезпечують безпечно, комфортне та психологічно сприятливе середовище для спілкування. Використання цієї методики дозволяє зменшити рівень стресу для дитини, уникнути повторної травматизації та забезпечити більш ефективну взаємодію між правоохоронними органами та фахівцями у сфері дитячої психології.

Водночас аналіз сучасного стану впровадження «зелених кімнат» в Україні свідчить про наявність низки проблем, пов'язаних із недостатнім нормативним регулюванням, обмеженою кількістю спеціально обладнаних приміщень та нестачею підготовлених фахівців. У зв'язку із цим, подальший розвиток цієї методики потребує комплексного підходу, який включає розширення мережі «зелених кімнат», запровадження єдиних стандартів їх функціонування, а також системну підготовку спеціалістів, які працюють із дітьми у кримінальному провадженні.

Отже, удосконалення практики застосування методики «Зеленої кімнати» сприятиме формуванню в Україні більш гуманної та ефективної системи кримінальної юстиції, орієнтованої на забезпечення прав та найкращих інтересів дитини.

Список використаних джерел

1. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про права дитини від 20.11.1989. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021.
2. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів кримінальної міліції у справах дітей: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 19.12.2012 № 1176 (втратив чинність від 12.06.2018). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0121-13>.
3. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 19.12.2017 № 1044. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18>.
4. Шорнікова С. О. Правосуддя, дружнє до дитини: шляхи вдосконалення підтримки вразливих осіб у судовій системі України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: серія: Право*. 2024. Т. 4, вип. 85. С. 356-363.

5. Чучман О. І. Принцип найкращих інтересів дитини та його застосування під час здійснення судового контролю в кримінальному провадженні. *Актуальні проблеми досудового розслідування та судового розгляду злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей, шляхи їх вирішення: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.* (Київ, 19 черв. 2020 р.). Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2020. С. 402-406.
6. Хмелевська Н. В. Забезпечення найкращих інтересів дитини у кримінальному процесі. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2023. Випуск 3 (50). С. 97-101.
7. Ядловська О. С. Комунікативна лінгвістика учасників досудових дій та захист прав дитини при застосуванні методу «зелена кімната». *Man and law in the language of modern mass media: Scientific monograph*. Volume 2. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2025. С. 320-337.
8. В Україні відкрили майже 160 «зелених кімнат». Укрінформ. 6 листопада 2024. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3924158-v-ukraini-vidkrili-majze-160-zelenihkimnat-dla-roboti-z-postrazdalimi-ditmi-policia.html>.
9. Міністерство юстиції України. *Мін'юст розбудовує мережу «зелених кімнат» для захисту дітей у кримінальних провадженнях* [Відео]. Facebook. URL: <https://www.facebook.com/minjust.official/videos/1794857195237886/>.
10. Вишневецький С. В. Особливості роботи психолога з неповнолітніми дітьми з використанням «кризової кімнати», дружньої до дитини. *Актуальні проблеми досудового розслідування та судового розгляду злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей, шляхи їх вирішення: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.* (Київ, 19 черв. 2020 р.). Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2020. С. 56-59.

References

1. United Nations. (1989). *Konventsiia Orhanizatsii Obiednanykh Natsii pro prava dytyny vid 20.11.1989* [United Nations Convention on the Rights of the Child of November 20, 1989]. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021 [in Ukrainian]
2. Ministry of Internal Affairs of Ukraine. (2012). *Pro zatverdzhennia Instruktсии z orhanizatsii roboty pidrozdiliv kryminalnoi militsii u spravakh ditei: Nakaz Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy vid 19.12.2012 № 1176* [On approval of the Instruction on the organization of work of criminal militia units in juvenile affairs: Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine of December 19, 2012, No. 1176] (no longer in force as of June 12, 2018). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0121-13> [in Ukrainian]
3. Ministry of Internal Affairs of Ukraine. (2017). *Pro zatverdzhennia Instruktсии z orhanizatsii roboty pidrozdiliv yuvenalnoi preventsii Natsionalnoi politsii Ukrainy: Nakaz Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy vid 19.12.2017 № 1044* [On approval of the Instruction on the organization of work of juvenile prevention units of the National Police of Ukraine: Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine of December 19, 2017, No. 1044]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18> [in Ukrainian]
4. Shornikova, S. O. (2024). Pravosuddia, druzhnie do dytyny: shliakhy vdoskonalennia pidtrymky vrazlyvykh osib u sudovii systemi Ukrainy [Child-friendly justice: Ways to improve support for vulnerable persons in the judicial system of Ukraine]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu: Seriya: Pravo*, 4(85), 356–363. [in Ukrainian]
5. Chuchman, O. I. (2020). Pryntsyp naikrashchykh interesiv dytyny ta yoho zastosuvannia pid chas zdiisnennia sudovoho kontroliu v kryminalnomu provadzhenni [The principle of the best interests of the child and its application during judicial control in criminal proceedings]. In *Aktualni problemy dosudovoho rozsliduvannia ta sudovoho rozghliadu zlochyniv proty statevoi svobody ta statevoi nedotorkanosti ditei, shliakhy yikh vyrishennia: Materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii (Kyiv, 19 chervnia*

- 2020 r.) [Current problems of pre-trial investigation and judicial review of crimes against the sexual freedom and sexual inviolability of children, ways to solve them: Proceedings of the international scientific-practical conference (Kyiv, June 19, 2020)] (pp. 402–406). Natsionalna akademiia vnutrishnikh sprav. [in Ukrainian]
6. Khmelevska, N. V. (2023). Zabezpechennia naikrashchykh interesiv dytyny u kryminalnomu protsesi [Ensuring the best interests of the child in criminal procedure]. *Prykarpatskyi yurydychnyi visnyk*, 3(50), 97–101. [in Ukrainian]
  7. Yadlovska, O. S. (2025). Komunikatyvna linhvistyka uchasnykiv dosudovykh dii ta zakhyst prav dytyny pry zastosuvanni metodu «zelena kimnata» [Communicative linguistics of participants in pre-trial actions and the protection of children's rights when applying the "green room" method]. In *Man and law in the language of modern mass media: Scientific monograph* (Vol. 2, pp. 320–337). Baltija Publishing. [in Ukrainian]
  8. V Ukraini vidkryly maizhe 160 «zelenykh kimnat» [Nearly 160 "green rooms" opened in Ukraine]. (2024, November 6). *Ukrinform*. <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3924158-v-ukraini-vidkrili-majze-160-zelenihkimnat-dla-roboti-z-postrazdalimi-ditmi-policia.html> [in Ukrainian]
  9. Ministry of Justice of Ukraine. (n.d.). *Miniust rozbudovuie merezhu «zelenykh kimnat» dlia zakhystu ditei u kryminalnykh provadzhenniakh* [The Ministry of Justice is expanding the network of "green rooms" to protect children in criminal proceedings] [Video]. Facebook. <https://www.facebook.com/minjust.official/videos/1794857195237886/> [in Ukrainian]
  10. Vyshnevskiy, S. V. (2020). Osoblyvosti roboty psykholoha z nepovnoletnimy ditmy z vykorystanniam «kryzovoi kimnaty», druzhnoi do dytyny [Features of a psychologist's work with minor children using a child-friendly "crisis room"]. In *Aktualni problemy dosudovoho rozsliduvannia ta sudovoho rozghliadu zlochyniv proty statevoi svobody ta statevoi nedotorkanosti ditei, shliakhy yikh vyrishennia: Materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii (Kyiv, 19 chervnia 2020 r.)* [Current problems of pre-trial investigation and judicial review of crimes against the sexual freedom and sexual inviolability of children, ways to solve them: Proceedings of the international scientific-practical conference (Kyiv, June 19, 2020)] (pp. 56–59). Natsionalna akademiia vnutrishnikh sprav. [in Ukrainian]